

 โรงพยาบาลอุดรธานี Udon Thani Hospital	แนวทางปฏิบัติ เรื่อง : การหยอดตา	หน้า 2/3
		รหัสเอกสาร: PG-NUR-EENT-008-01 แก้ไขครั้งที่ : 1 วันที่แก้ไข : 03 เม.ย. 2568

1. นโยบาย

เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง สามารถปฏิบัติการหยอดตา ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและไม่เกิดภาวะแทรกซ้อนจากการหยอดตาผู้ป่วย

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน
- 2.2 เพื่อการรักษา
- 2.3 เพื่อเตรียมตรวจ
- 2.4 เพื่อเตรียมผ่าตัด

3. ขอบเขต

ใช้เป็นคู่มือสำหรับเจ้าหน้าที่ทุกหอผู้ป่วย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการหยอดตา

4. กลุ่มเป้าหมาย

เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการหยอดตา

5. คำจำกัดความ

การหยอดตา หมายถึง การหยอดยาน้ำใสในถุงเยื่อบุตา ยาจะถูกดูดซึมผ่านกระจกตาและเยื่อบุตา เป็นการใช้ยาเฉพาะที่และออกฤทธิ์โดยตรงที่ตา

6. ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติงาน

- 1) จัดเตรียมอุปกรณ์ ดังนี้
 - 1.1) ภาชนะใส่เลนส์หรือรถสำหรับหยอดตา
 - 1.2) ยาหยอดตา
 - 1.3) สำลีปลอดเชื้อ
 - 1.4) ชามรูปไต
 - 1.5) น้ำยาล้างมือ Alcohol hand rub
- 2) ขั้นตอนการปฏิบัติ
 - 2.1) เตรียมรถหยอดตา หรือภาชนะใส่เลนส์
 - 2.2) ตรวจสอบยาหยอดตาให้ถูกต้องตามแผนการรักษา
 - 2.3) แจ้งให้ผู้ป่วยทราบ และอธิบายให้เข้าใจ
 - 2.4) จัดให้ผู้ป่วยนอนหงาย หรือ นั่งเงยหน้า
 - 2.5) พยาบาลผู้หยอดตาล้างมือให้สะอาด
 - 2.6) เปิดฝาครอบตาหรือผ้าปิดตาออก (ถ้ามี)
 - 2.7) ถ้าสังเกตเห็นขี้ตา หรือคราบยา ให้เช็ดออกให้สะอาดก่อน
 - 2.8) พยาบาลผู้หยอดตาใช้นิ้วหัวแม่มือดึงเปลือกตาล่างลง แจ้งให้ผู้ป่วยมองขึ้นบน
 - 2.9) หยอดยาลงในถุงเยื่อบุตา (Conjunctiva sac) 1 หยด

 โรงพยาบาลอุดรธานี Udon Thani Hospital	แนวทางปฏิบัติ เรื่อง : การหยอดตา	หน้า 3/3
		รหัสเอกสาร: PG-NUR-EENT-008-01 แก้ไขครั้งที่ : 1 วันที่แก้ไข : 10/3 เม.ย 2568

2.10) ขณะกำลังหยอดตาระวังไม่ให้ปลายหลอดยาสัมผัสส่วนใดของตาและนิ้วมือ โดยปลายหลอดยาห่างจากตาประมาณ 1-2 เซนติเมตร

2.11) หลังหยอดตาให้ผู้ป่วยหลับตาเบาๆ ไม่บีบตาหรือกระพริบตา

2.12) ใช้สำลีกดหัวตาหรือหลับตานิ่งประมาณ 1-2 นาที

2.13) หากมียาหยอดตาสองชนิดขึ้นไปให้หยอดห่างกัน 5-10 นาที

2.14) ปิดฝาครอบตาหรือผ้าปิดตา ในกรณีที่ต้องใช้

2.15) เก็บเครื่องมือทำความสะอาด

ข้อควรระวัง

- 1) ห้ามหยอดตาลงบนกระจกตา (Cornea) โดยตรง
- 2) ถ้ายาหยอดตาเป็นยาชา แจ้งให้ผู้ป่วยหลับตาไว้สักครู่ ห้ามผู้ป่วยขยี้ตาเด็ดขาด
- 3) ยาบางชนิดจะทำให้ตาพร่ามัว เช่น ยาขยายม่านตา ต้องแจ้งให้ผู้ป่วยทราบล่วงหน้า
- 4) ควรสังเกตอาการผู้ป่วยหลังการหยอดตาทุกครั้ง เช่น เปลือกตาบวม ตาแดง ปวดตา
- 5) ยาหยอดตาทุกชนิดหลังเปิดขวดแล้วใช้ได้ภายใน 1 เดือน ควรเก็บยาหยอดตาในตู้เย็นช่องธรรมดา ห้ามเก็บในช่องแช่แข็ง
- 6) กรณีที่มียาป้ายตา และยาหยอดตาในเวลาเดียวกันให้ใช้ยาหยอดตาก่อนยาป้ายตา
- 7) ยาที่มีลักษณะข้นต้องเขย่าขวดก่อนใช้
- 8) ควรปิดฝาดมทุกครั้งก่อนหยอดตา

7. เอกสารอ้างอิง

- 1) ราชวิทยาลัยจักษุแพทย์แห่งประเทศไทยและโรงพยาบาลราชวิถี วิธีการหยอดตาที่ถูกต้อง . สืบค้นเมื่อ 27 มกราคม 2564 จาก www.rcopt.org.
- 2) กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข โรงพยาบาลเมตตาประชารักษ์ (วัดไร่ขิง).(2555).คู่มือการดูแลรักษาผู้ป่วยอุบัติเหตุทางตาเบื้องต้น.สืบค้นเมื่อ 23 มกราคม 2564. Okd bookindd (metta.go.th).
- 3) ศักดิ์ชัย วงศกิตติรักษ์, กิตติชัย อัครพิพัฒน์กุล. หัตถการที่สำคัญสำหรับพยาบาลเวชปฏิบัติทางตา . ภาควิชาจักษุวิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน.2551.

8. ตัวชี้วัด

- 1) ร้อยละของการปฏิบัติงานปฏิบัติตามคู่มือไม่ถูกต้อง
- 2) อุบัติการณ์ความผิดพลาดจากการหยอดตา

9. ภาคผนวก

ไม่มี